

SIKKERHETSDATABLAD

Urea

Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommissjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europa-parlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato	06.01.2011
Revisjonsdato	17.01.2018

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn	Urea
REACH reg. nr.	01-2119463277-33
CAS-nr.	57-13-6
EC-nr.	200-315-5

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Kjemikaliets bruksområde	Gjødsel / Industrikjemikalie / Råvare / pH-regulering / Additiv til næringsmiddel
Kjemikaliets bruk kan brukes av forbrukere	Nei

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet**Distributør**

Firmanavn	Acinor AS
Besøksadresse	Titangt. 13, NO-1630 Gamle Fredrikstad
Postadresse	Titangaten 13
Postnr.	1630
Poststed	Gamle Fredrikstad
Land	Norway
Telefon	69384082
Telefaks	69384084
E-post	post@acinor.no
Hjemmeside	www.acinor.no
Org. nr.	NO 984 648 324 MVA

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon	Telefon: 22 59 13 00 Beskrivelse: Giftinformasjonen
------------	--

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

CLP Klassifisering, kommentarer	Klassifisering i henhold til (EF) No.1272/2008: Ikke klassifisert.
---------------------------------	--

2.2. Merkingselementer

Annen merkeinformasjon (CLP)	Vurdert IKKE MERKEPLIKTIG m.h.t. helse-, brann- og miljøfare.
------------------------------	---

2.3. Andre farer

PBT / vPvB	Ikke PBT / vPvB.
Helseeffekt	Støv kan forårsake mekanisk irritasjon av slimhinnene med irritasjonssymptomer som hoste og sår hals, rennende, røde øyne og svie. Høye konsentrasjoner av støv kan mekanisk irritere huden og gi lokal rødhet.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.1. Stoffer

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Urea	CAS-nr.: 57-13-6 EC-nr.: 200-315-5 REACH reg. nr.: 01-2119463277-33		97,5 – 100 %

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	I tilfelle bør lege kontaktes.
Innånding	Frisk luft, ro og varme. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Hudkontakt	Fjern tilsølt tøy. Vask straks huden med såpe og vann. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Øyekontakt	Skyll straks med rikelige mengder vann i opptil 15 minutter. Fjern evt. kontaktlinser og åpne øyet godt opp. Ved lengre tids skylling, anvend lunkent vann for å unngå skade på øyet. Kontakt lege hvis ubehaget vedvarer.
Svelging	Fremkall ikke brekning. Drikk et par glass vann eller melk. Ikke gi noe å drikke hvis personen er bevisstløs. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Akutte symptomer og virkninger	Støv kan forårsake mekanisk irritasjon av slimhinnene med irritasjonssymptomer som hoste og sår hals, rennende, røde øyne og svie. Støv kan irritere huden mekanisk.
--------------------------------	--

Symptomer som rødhet og kløe i huden kan forekomme. Svelging: Kan gi irritasjon av slimhinner, oppkast og diaré.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Annen informasjon Symptomatisk behandling. Ingen spesifikk informasjon fra produsent.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

Egnede slokkingsmidler Pulver, karbondioksid (CO₂), vanntåke, skum.

Uegnede slokkingsmidler Bruk ikke samlet vannstråle.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer Kjemikaliet er ikke klassifisert som brannfarlig.

Farlige forbrenningsprodukter Kan inkludere, men er ikke begrenset til: Karbonmonoksid (CO). Karbondioksid (CO₂). Nitrogenoksider (NO_x). Ammoniakk.

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr Bruk trykkluftmaske når kjemikaliet er involvert i brann. Ved rømning brukes godkjent rømningsmaske. Se forøvrig avsnitt 8.

Annen informasjon Beholdere i nærheten av brann flyttes straks eller kjøles med vann.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Benytt personlig verneutstyr som angitt i avsnitt 8. Unngå innånding av støv. Unngå kontakt med huden og øynene. Unngå støvdannelse og spredning av støv.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø Forhindre utslipp av større mengder til kloakk, vassdrag eller grunn.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Opprydding Suges opp med støvsuger eller feies forsiktig sammen og samles opp. Spill samles opp i egnede beholdere og leveres til destruksjon som avfall iht. avsnitt 13. Vask det tilsølte området med rikelige mengder vann.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger Se også avsnitt 8 og 13.

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering	Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Bruk angitt verneutstyr, se avsnitt 8. Unngå innånding av støv og kontakt med hud og øyne.
------------	--

Beskyttelsestiltak

Råd om generell yrkeshygiene	Det må ikke spises, drikkes eller røykes under arbeidet. Vask hendene etter hvert skift og før spising, røyking eller bruk av toalett.
------------------------------	--

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring	Oppbevares i godt lukket originalemballasje på et tørt, svalt og godt ventilert sted. Oppbevares utilgjengelig for barn. Beskyttes mot fuktighet.
Forhold som skal unngås	Unngå varme, flammer og andre antennelseskilder.

Betingelser for sikker oppbevaring

Råd angående samlagring	Lagres adskilt fra: Sterke oksidasjonsmidler. Sterke syrer. Sterke baser. Natriumhypokloritt. Kalsiumhypokloritt. Natriumnitrat. Nitrilperklorat. Dikromater. Flytende klor. Nitrat. Permanganater. Kromylklorid. Andre gjødselstoffer. Næringsmidler og dyrefôr.
-------------------------	---

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Spesielle bruksområder	Se avsnitt 1.2.
------------------------	-----------------

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1. Kontrollparametere

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
Sjenerende støv, totalstøv		8 t. normverdi: 10 mg/m ³	
Sjenerende støv, respirabelt støv		8 t. normverdi: 5 mg/m ³	
Annen informasjon om grenseverdier	Referanser (lover/forskrifter): FOR 2011-12-06 nr 1358 Forskrift om tiltaks- og grenseverdier (sist endret gjennom FOR-2017-12-20-2353).		

DNEL / PNEC

DNEL	<p>Gruppe: Profesjonell Eksponeeringsvei: Akutt innånding (systemisk) Verdi: 292 mg/m³</p> <p>Gruppe: Profesjonell Eksponeeringsvei: Akutt dermal (systemisk) Verdi: 580 mg/kg Kommentarer: bw/d</p>
PNEC	<p>Eksponeeringsvei: Ferskvann Verdi: 0,047 mg/l</p> <p>Eksponeeringsvei: Saltvann Verdi: 0,047 mg/l</p>

8.2. Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Personlig verneutstyr skal være CE-merket og bør velges i samarbeid med leverandøren av slikt utstyr. Det anbefalte verneutstyret og de angitte standardene er veiledende. Standarder skal være av nyeste versjon. Risikovurdering av den aktuelle arbeidsplassen/-operasjonen (faktisk risiko) kan medføre andre vernetiltak. Verneutstyrets egnethet og slitestyrke vil avhenge av bruksområde.
--	---

Øye- / ansiktsvern

Øyevernutstyr	Beskrivelse: Bruk støvtette vernebriller ved risiko for støvdannelse. Referanser til relevante standarder: NS-EN 166 (Øyevern – Spesifikasjoner).
Ytterligere øyeverntiltak	Øyedusj bør være på arbeidsplassen. Enten en fast øyedusjenhet koblet til drikkevann (temperert vann ønskelig) eller en bærbar disponibel enhet (øyespyleflaske).

Håndvern

Egnede materialer	Naturgummi (lateks).
Gjennomtrengningstid	Verdi: > 480 minutt(er)
Tykkelsen av hanskemateriale	Verdi: $\geq 0,4$ mm
Håndvernutstyr	Beskrivelse: Benytt hansker av motstandsdyktig materiale. Hanskenes egenskaper kan variere hos de ulike hanskeprodusentene. Referanser til relevante standarder: NS-EN 374 (Vernehansker mot kjemikalier og mikroorganismer). NS-EN 420 (Vernehansker – Generelle krav og prøvingsmetoder).

Hudvern

Anbefalte verneklær	Beskrivelse: Benytt hensiktsmessige verneklær for beskyttelse ved mulig hudkontakt.
Ytterligere hudbeskyttelsestiltak	Nøddusj bør være tilgjengelig på arbeidsplassen.

Åndedrettsvern

Anbefalt åndedrettsvern	Beskrivelse: Ved utilstrekkelig ventilasjon eller hvis det er fare for innånding av støv, må det brukes egnet åndedrettsvern med partikkelfilter (type P2). Referanser til relevante standarder: NS-EN 143 (Åndedrettsvern – Partikkelfiltre – Krav, prøving, merking). NS-EN 149 (Filtrerende halvmasker til beskyttelse mot partikler).
-------------------------	---

Passende miljømessig eksponeringskontroll

Begrensning av miljøeksponering	Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn.
---------------------------------	---

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Fast stoff / Granulat.
Farge	Hvit

Lukt	Luktfri
Luktgrense	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
pH	Status: I løsning Verdi: 7,5 – 9,5 Kommentarer: Vandig løsning. Konsentrasjon: 10 %
Smeltepunkt / smeltepunktintervall	Verdi: 132 – 134 °C
Kokepunkt / kokepunktintervall	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Flammepunkt	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Fordampningshastighet	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Antennelighet (fast stoff, gass)	Ikke brannfarlig.
Eksplisjonsgrense	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Damptrykk	Verdi: 0,16 kPa Temperatur: 25 °C
Damp tetthet	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Relativ tetthet	Verdi: 1,33 Kommentarer: Vann = 1 Temperatur: 20 °C
Løslighet	Medium: Vann Verdi: 624 g/l Temperatur: 20 °C
Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann	Kommentarer: (-1,56) – (-1,73) Temperatur: 20 °C
Selvantennelighet	Kommentarer: Ikke selvantennelig.
Dekomponeringstemperatur	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Viskositet	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Eksplisive egenskaper	Ikke eksplisiv.
Oksiderende egenskaper	Ikke oksiderende.

9.2. Andre opplysninger

Fysikalske farer

Dissosiasjonskonstant	Verdi: 0,10 Kommentarer: Litteraturverdi Temperatur: 20 °C
	Verdi: 0,6 Kommentarer: Eksperimentelt Temperatur: 20 °C

Andre fysiske og kjemiske egenskaper

Fysiske og kjemiske egenskaper	Molekylvekt: 60,06 g/mol.
--------------------------------	---------------------------

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Polymeriserer, hydrolyserer, oksiderer, reagerer med syrer og deres anhydrider. Reagerer med materialene listet i avsnitt 10.5.
-------------	---

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Stabil under normale temperaturforhold og anbefalt bruk.
------------	--

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Oppstår ved kontakt med materialer som skal unngås (avsnitt 10.5) og ved ulempelege forhold (avsnitt 10.4).
-------------------------------	---

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Unngå varme, flammer og andre antennelseskilder.
-------------------------	--

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås	Sterke oksidasjonsmidler. Sterke syrer. Sterke baser. Natriumhypokloritt. Kalsiumhypokloritt. Natriumnitrat. Nitriperklorat. Dikromater. Flytende klor. Nitrat. Permanganater. Kromylklorid. Andre gjødselstoffer.
----------------------------	--

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Ingen under normale forhold. Se også avsnitt 5.2.
-----------------------------	---

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Andre toksikologiske data	Testdata er tilgjengelig hos leverandør/producent.
---------------------------	--

Øvrige helsefareopplysninger

Vurdering av akutt toksisitet, klassifisering	Kriteriene for klassifisering kan på grunnlag av de foreliggende data ikke anses for å være oppfylt.
Vurdering hudetsende / hudirriterende, klassifisering	Kriteriene for klassifisering kan på grunnlag av de foreliggende data ikke anses for å være oppfylt.
Vurdering øyeskade / øyeirritasjon, klassifisering	Kriteriene for klassifisering kan på grunnlag av de foreliggende data ikke anses for å være oppfylt.
Vurdering av luftveissensibilisering, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering av hudsensibilisering, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.

Vurdering av arvestoff-skadelig virkning på kjønnsceller, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering kreftfremkallende egenskaper, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering av reproduksjonstoksisitet, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering av bestemt målorgan SE, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering av bestemt målorgan RE, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering av aspirasjonsfare, klassifisering	Kriteriene for klassifisering kan på grunnlag av de foreliggende data ikke anses for å være oppfylt.

Symptomer på eksponering

I tilfelle svelging	Kan gi irritasjon av slimhinner, oppkast og diaré.
I tilfelle hudkontakt	Støv kan irritere huden mekanisk. Symptomer som rødhet og kløe i huden kan forekomme.
I tilfelle innånding	Støv kan forårsake mekanisk irritasjon av slimhinnene med irritasjonssymptomer som hoste og sår hals.
I tilfelle øyekontakt	Støv kan irritere øynene mekanisk. Symptomer som rennende øyne og svie kan forekomme.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Økotoksisitet	Kjemikaliet er ikke klassifisert som miljøskadelig.
Akvatisk, kommentarer	Testdata er tilgjengelig hos leverandør/producent.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Persistens og nedbrytbarhet, kommentarer	Produktet er lett biologisk nedbrytbart. Testdata er tilgjengelig hos leverandør/producent.
--	---

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumuleringspotensial	Bioakkumulasjon: Forventes ikke å være bioakkumulerende. Log Pow: -1,56 – 1,73.
---------------------------	--

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Løselig i vann. Kjemikaliet absorberes raskt til jord.
-----------	--

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

PBT vurderingsresultat	Komponenten(e) er ikke identifisert som et PBT stoff.
vPvB vurderingsresultat	Komponenten(e) er ikke identifisert som et vPvB stoff.

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon	Utslipp av større mengder kan gi økt tilførsel av Nitrogen-forbindelser i miljøet som gir økt algevekst. Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn.
---	--

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Leveres til godkjent avfallsmottak. Koden for avfall (EAL-kode) er veiledende. Bruker må selv angi riktig EAL-kode hvis bruksområdet avviker.
Avfallskode EAL	Avfallskode EAL: 16 03 06 annet organisk avfall enn det nevnt i 16 03 05 Klassifisert som farlig avfall: Ja
Annen informasjon	Må ikke helles i avløp.

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

Farlig gods	Nei
-------------	-----

14.1. FN-nummer

Kommentarer	Ikke farlig i forbindelse med transport under UN, IMO, ADR/RID og IATA/ICAO regler.
-------------	---

14.2. FN-forsendelsesnavn

Kommentarer	Ikke relevant.
-------------	----------------

14.3. Transportfareklasse(r)

Kommentarer	Ikke relevant.
-------------	----------------

14.4. Emballasjegruppe

Kommentarer	Ikke relevant.
-------------	----------------

14.5. Miljøfarer

Kommentarer	Ikke relevant.
-------------	----------------

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Spesielle forholdsregler	Ikke relevant.
--------------------------	----------------

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Andre relevante opplysninger

Andre relevante opplysninger	Ikke relevant.
------------------------------	----------------

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Referanser (Lover/ Forskrifter)	<p>Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30. mai 2008 med senere endringer.</p> <p>Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP) av 16.06.2012 med senere endringer.</p> <p>FOR 2009-04-01 nr 384: Forskrift om landtransport av farlig gods med senere endringer, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.</p> <p>Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften), 01.06.2004 nr. 930, med endringer.</p>
------------------------------------	---

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført	Nei
---	-----

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Leverandørens anmerkninger	Informasjonen i dette dokument skal gjøres tilgjengelig for alle som håndterer kjemikaliet.
Viktige litteraturreferanser og datakilder	Sikkerhetsdatablad fra leverandør datert: 04.12.2017
Brukte forkortelser og akronymer	<p>ADR: The European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road</p> <p>DNEL: Utledet null-effekt-nivå (Derived No Effect Level)</p> <p>EAL-kode: kode fra EUs felles klassifiseringssystem for avfall (EWC = European Waste Code)</p> <p>IATA: The International Air Transport Association</p> <p>ICAO: The International Civil Aviation Organisation</p> <p>IMDG: The International Maritime Dangerous Goods Code</p> <p>PBT: Persistent, Bioakkumulerende og Toksisk (giftig)</p> <p>PNEC: Høyeste konsentrasjon av testsubstans som forventes å ikke gi miljøeffekt (Predicted No Effect Concentration)</p> <p>RID: The Regulations concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail</p> <p>vPvB: veldig Persistent og veldig Bioakkumulerende</p>
Opplysninger som er nye, slettet eller revidert	Versjon: 3. Avsnitt endret: 1-16 (CLP).
Kvalitetssikring av informasjonen	Dette sikkerhetsdatablad er kvalitetskontrollert av Kiwa Teknologisk Institutt as, som er sertifisert iht. ISO 9001:2008.
Versjon	3
Utarbeidet av	Kiwa Teknologisk Institutt as v/ Johan K. Rian